

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Vallásfilozófia- és vallástörténet

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş - Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	REFORMÁTUS VALLÁSPEDAGÓGIA
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Vallásfilozófia- és vallástörténet				A tantárgy kódja		TLM1204		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens							
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens							
2.4. Tanulmányi év		I.	2.5. Félév		2.	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa	SZT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					7
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					7
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					56
3.8. A félév összóraszám					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- coachingot és mentorálást folytat - emberi viselkedésre vonatkozó ismereteket alkalmaz - vallási szövegeket értelmez - vallási tevékenységeket népszerűsít - megerősíti a pozitív magatartást - támogatja a befogadást
Transzverzális kompetenciák	- filozófiai, etikai és vallási ismereteket alkalmaz - érdeklődő - aktívan odafigyel

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	•
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	•

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1-2. Bevezető kérdések, alapfogalmak tisztázása. A vallás eredetéről, lényegéről. A keresztyénség viszonyulása más vallásokhoz. A törzsi vallás, a nemzeti vallások Az egyiptomi vallás.	előadás	PÜSÖK Sarolta: 2012, 1-44 , G. Van Der LEEUW: 2001, 297-398, 589-592.; ERDŐ János: 2000, 1-14., 16-22., 23-28. Dr. NAGY Antal Mihály: 1999, 13-34. KOVÁCS Ábrahám: 1999, 34-54. Hans KÜNG: 1994, 123-147. Mircea ELIADE: <i>Vallási hiedelmek és eszmék története I.</i> , 1998, 7-55., 79-104.
3-4. A mezopotámiai vallás. A görög vallás	– “ –	PÜSÖK Sarolta: 2012, 46-73 , Mircea ELIADE: <i>Vallási hiedelmek és eszmék története I-II.</i> , 1998, I. 55-79., 216-231., 231-253., II., 1998, 89-112. , ERDŐ János: 2000, 29-35., 36-40., 40-44., 47-53. Everett FERGUSON: 1999, 135-146.
5-6. Misztériumvallások a hellenisztikus korban. A kanaáni vallás.	– “ –	PÜSÖK Sarolta: 2012, 74-108 , Mircea ELIADE: <i>Vallási hiedelmek és eszmék története I.</i> , 1998, 112-145, 125-144, 253-264, 310-324. ERDŐ János: 2000, 45-46, 61-66. Everett FERGUSON: 1999, 213-250.
7-8. Judaizmus. Mazdaizmus. Taoizmus. Konfucionizmus.	– “ –	PÜSÖK Sarolta: 2012, 179-192 , 108-122, 147-161, Mircea ELIADE:

		Vallási hiedelmek és eszmék története, I–III. 1998, I. 144–165, 264–291, 291–310, II. 7–21, 21–39, 197–220, III. 131–155. ERDŐ János: 2000, 69–79, 110–113, 113–118, 123–150.
9-10. Az idiai vallás eredete, Brahmanizmus, Hinduizmus	– “ –	PÜSÖK Sarolta: 2012, 124-145, Mircea ELIADE: Vallási hiedelmek és eszmék története I-II., Osiris kiadó, Bp. 1998, I. 165-189, 189-216, II. 39-61, 185-197.; ERDŐ János: 2000, 80-84, 84-89, 89-90, 90-93.
11-12. Buddhizmus	– “ –	PÜSÖK Sarolta: 2012, 162-178, Mircea ELIADE: Vallási hiedelmek és eszmék története II., Osiris kiadó, Bp. 1998, 61-70, 72-75, 76-89, 168-185, III. 224-242; ERDŐ János: 2000, 94-97, 97-102, 102-106, Edward CONZE: 2000, 1-119, 119-172
13-14. Iszlám I-II., Etikai mérce a világvallásokban – (párbeszéd), Az üdvözülés kérdése a világvallásokban –(párbeszéd)	– “ –	PÜSÖK Sarolta: 2012, 193-209, Mircea ELIADE: Vallási hiedelmek és eszmék története III., Osiris kiadó, Bp. 1998, 57-75, 99-130.; ERDŐ János: 2000, 151-155, 155-161.; KORÁN + SIMON Róbert: 2001, 421-509.; William MONTGOMERY WATT: 2000, 1-58, 123-169., 58-103
Könyvészet– “ –		
A - Kötelező:		
1. Püsök Sarolta: <i>Vallások, mítoszok és vallásfilozófiai irányzatok/ Vallástörténeti jegyzetek</i>, Kolozsvár/Cluj-Napoca -Ro, Egyetemi Műhely Kiadó, 2012 2. Mircea ELIADE: Vallási hiedelmek és eszmék története I–III., Osiris kiadó, Bp. 1998 3. ERDŐ János: Vallástörténelem (egyetemi jegyzet), Kolozsvár, 2000 4. G.Van Der LEEUW: A vallás fenomenológiája, Osiris kiadó, Budapest, 2001, 297–398, 589–592. 5. Dr. NAGY Antal Mihály: A keresztyénség és a vallások, in: Napkelettől – Napnyugatig, Vallástörténeti tanulmányok I., Ref. Zsinati Iroda, Budapest, 1999, 13–34. 6. KOVÁCS Ábrahám: Különböző teológiai megközelítések más vallásokhoz, in: Napkelettől – Napnyugatig, Vallástörténeti tanulmányok I., Ref. Zsinati Iroda, Budapest, 1999, 34–54. 7. Hans KÜNG: Világvallások etikája (Projekt Weltethos), Egyházforum – Budapest, 1994, 123–147. 8. Everett FERGUSON: A keresztyénség bölcsője, Osiris kiadó, Bp.1999, 135–250. 9. Oscar CULLMANN: A karácsony ünnepének kialakulása és a karácsonyfa eredete, Budapesti Ref. Teológiai Akadémia, Budapest, 1992, 1–39 10. Edward CONZE: A buddhizmus rövid története, Akkord kiadó, Bp. 2000 11. KORÁN + SIMON Róbert: A korán világa, Helikon kiadó, Budapest, 2001, 421-509. 12. William MONTGOMERY WATT: Az iszlám rövid története, Akkord kiadó, Bp. 2000.,		
B - Ajánlott.		
1. MITOLÓGIAI ENCIKLOPÉDIA, Gondolat kiadó, Bp. 1988 2. Mircea ELIADE: A szent és a profán, Európa Könyvkiadó, Bp., 1987 3. Mircea ELIADE: Az örök visszatérés Mítosza, Európa, Bp., 1998 4. Paul F. KNITTER: No Other Name? A critical survey of Christian attitudes toward the world religions, New York, 1985 5. LIPTAY Lothar: A keresztyénség viszonya más vallásokhoz, Kalligram, Pozsony, 2003 6. PÜSÖK Sarolta: Vallás, vallások és etika viszonya – in. Református Szemle, Kolozsvár, 2005/3. 306–318.		

7. DOBROVITS Aladár: Irodalom és vallás az ókori Egyiptomban, Bp. 1979
8. KÁKOSY László: Az ókori Egyiptom története és kultúrája, Osiris kiadó, Bp. 1998
9. GRAVES Róbert: Görög mítoszok, I-II., Bp.1981.
10. ROMÁN József: Mítoszok könyve, Gondolat, Budapest, 1963.
11. PÜSÖK Sarolta: Kultuskritika a kisprófétáknál – in. Református Szemle, Kolozsvár, 2004/4. 347–371
12. Helmuth von GLASENAPP: Az öt világvallás, Gondolat kiadó, Bp.1984
13. Hans KÜNG – Heinrich von STEINTENCROON: Párbeszéd a hinduizmusról, Palatinus, Bp. 1999
14. PUSKÁS Ildikó: Lélek a körforgásban, Balassi kiadó, Budapest, 2000
15. Andrew SKILTON: A buddhizmus rövid története, Corvina, Budapest, 1997
16. Hans KÜNG – Julia CHING: Párbeszéd a kínai vallásról, Palatinus, Bp. 2000
17. Karen AMSTRONG: Isten története – A judaizmus, keresztyénség és az iszlám 4000 éve, Európa, Bp, 1997
18. Karen AMSTRONG: Mohamed- az iszlám nyugati szemmel, Európa könyvkiadó, Budapest, 1998
19. GERMANUS Gyula: Allah Akbar! Szépirodalmi könyvkiadó, Budapest, 1973
20. GERMANUS Gyula: Kelet varázsa! Magvető könyvkiadó, Budapest, 1978
21. Hans KÜNG – Josef von ESS: Párbeszéd az iszlámról, Palatinus, Bp.1998
22. Bassam Tibi: Keresztes háború és dzsihád, Corvina, Budapest, 2003

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Ízisz és Ozirisz története	A hallgatók referátumai – ill. ezek megbeszélése, mitológiai és vallásfilozófiai szövegek elemzése csoportmunkában	
Istár	– “ –	
Világteremtés a görög mitológiában	– “ –	
Világteremtés az ugariti mítoszokban	– “ –	
Gilgames eposz	– “ –	
Zeuszhoz kapcsolódó történetek	– “ –	
Déméter és Perszeponé története	– “ –	
Düönüosz	– “ –	
Buddhával kapcsolatos legendák	– “ –	
Taoista szövegek ismertetése	– “ –	
Konfucionista szövegek ismertetése	– “ –	
Korán - részletek ismertetése	– “ –	
Vita az üdvösség kérdéséről a világvallások különféle megközelítése szerint	Vita, megbeszélés	
Vita etikai kérdésekről a világvallások különféle megközelítése szerint	Vita, megbeszélés	
Könyvészet: Lásd a kurzusoknál		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A vallás tanári hivatás egyik alapfeltétele a vallás világának alapos ismerete, jártasság a vallások történetében ill. a különféle vallásfilozófiai irányzatokban. Az előadássorozat ill. a kapcsolódó szemináriumok révén a hallgatók betekintést nyernek más vallásokba, megismerkednek a vallásfilozófia alapkérdéseivel, hogy mind saját, mind mások vallását tárgyilagosan értelmezhesék, s ezáltal egészséges vallásközi párbeszédre törekedjenek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Minden vizsgakérdésnél legalább a min. átmenő jegy elérése	Szóbeli vizsga	80%
10.5 Szeminárium / Labor	Értelmes, világos előadásmód, szakszerű érvelés	Kiselőadások tartása a szemináriumok témáiból, ill.	A vizsgára jelentkezés feltétele, ill. a jegy 20%

		csoportmunka (szövegelemzés, vita)	
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az egyes témakörökhöz kapcsolódó kérdések 50%-ának a megválaszolása az előadások ill. a kötelező szakirodalom alapján.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

Kitöltés időpontja:

2025.04.30.

Előadás felelőse:

Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docens

Szeminárium felelőse:

Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

...

Intézetigazgató:

Dr. Péter István

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.